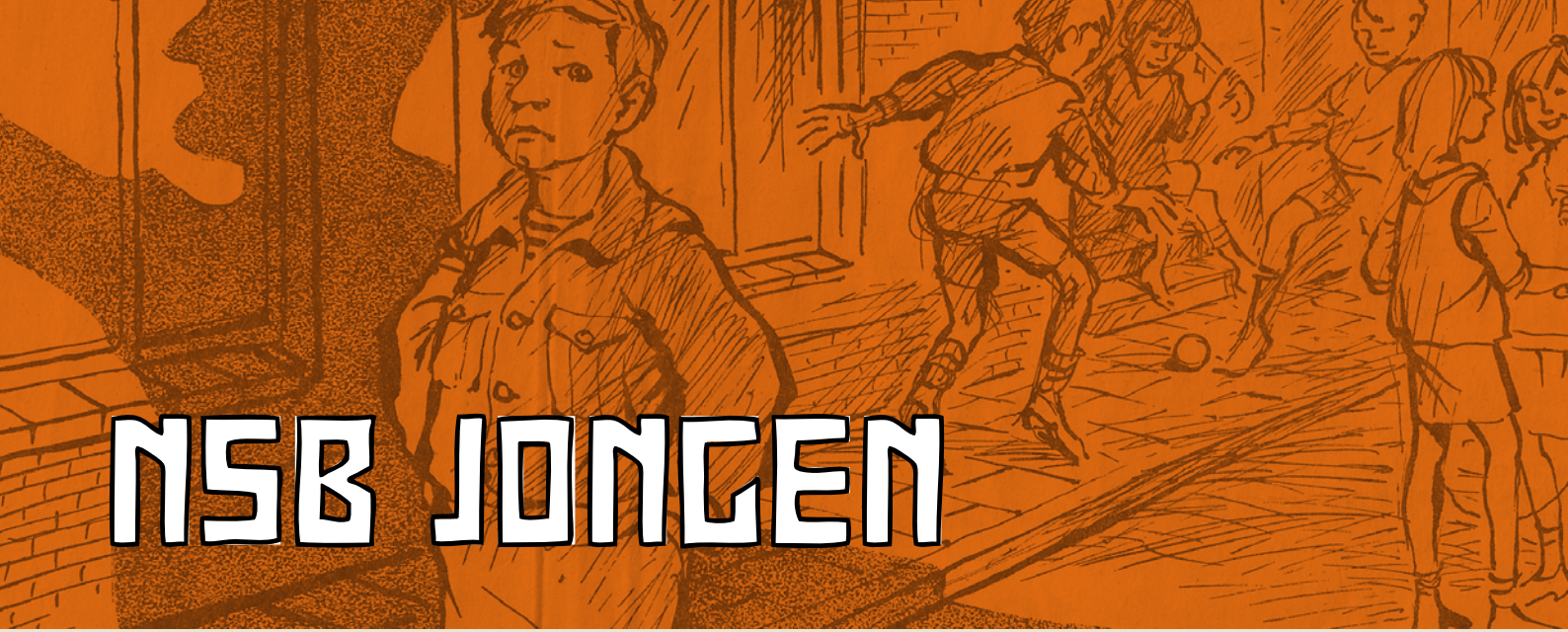

NSB JONGEN

vrij!vrij?, afrekening, informatie

Toen de bevrijding een feit was, werd mijn vader direct opgehaald door de Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten. Met getrokken geweren werden hij en anderen afgevoerd. Lopende door de stad met de handen in de nek. Onderweg geschopt, uitgescholden en bespuugd door de mensen. Zo werden ze als opgejaagd wild naar de gevangenis gebracht. De vader op wie ik trots was. Hij werd daar vernederd.

Tekening over 'kinderen van foute ouders' en de schaduw van het verleden die over hen heen hangt. LC, 1984

Een jaar na de oorlog ging ik naar de lagere school. Mijn moeder vond het nodig dat ik, voor ik naar school ging, mijn haar liet knippen. Ze kon zelf niet mee en gaf me een briefje mee. De kapper was een 'goede' Nederlander. Hij scheerde mijn hele hoofd kaal. Volgens hem was ik dan beter te herkennen als NSB-jongen. Mijn moeder heeft me opgehaald, de hele kapperszaak heeft ons uitgelachen. We hebben een alpinomutsje gekocht. Toen ik de klas in kwam moest ik het mutsje wel af doen. De hele klas lachte me uit. De juf zei ook dat ze zo goed konden zien wie een NSB-jongentje was. Mijn moeder stond erbij te huilen.

N.N.

NSB JONGEN

Borst- rugpantser van Sikke Wolters.

macht en gezag, NSB, informatie

Sikke Wolters, een onderluitenant van de Sicherheitsdienst in Heerenveen, is een beruchte collaborateur. Hij maakt fanatiek jacht op verzetsmensen en (Joodse) onderduikers. In burgerkleding maakt hij gemoedelijke praatjes in winkels, bij kappers of gewoon langs de weg. Hierbij doet hij alsof hij anti-Duits is. Op deze manier hoort hij mensen uit.

Foto NS Station Heerenveen, hier wordt Wolters op 27 juni 1944 door twee verzetsmensen doodgeschoten. Fotoarchief Tresoar

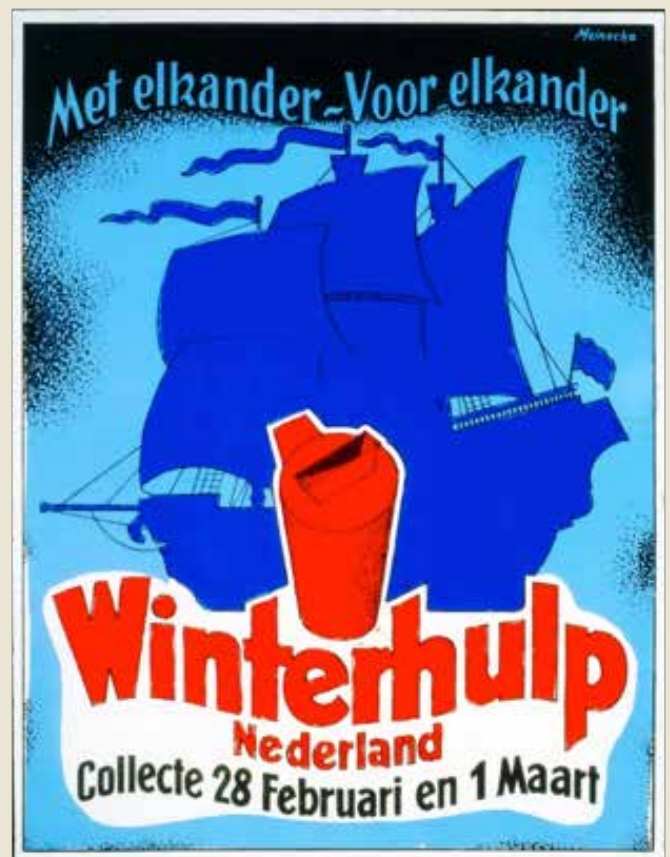
Wie onvoorzichtig is arresteert hij, tenzij Wolters aanknopingspunten ziet voor een nog grotere vangst. Zo krijgt een meisje dat verboden foto's van het koninklijk huis verkoopt een bezoekje van Wolters. Trots vertelt het meisje dat ze de foto's krijgt van haar verloofde, met als gevolg dat Wolters die oppakt. Wolters weet dat het verzet hem wil vermoorden voor zijn werk. Om zich te beschermen laat hij Sietse Molenaar, een smid uit Workum, een borst- en rugpantser maken. Dit is tevergeefs, op 27 juni 1944 schieten twee verzetsmensen hem dood met een nek-schot.

NSB JONGEN

macht en gezag, winterhulp, thema

In het najaar van 1940 wordt de Winterhulp Nederland (WHN) opgericht. Deze organisatie moet 'behoefte Nederlandse staatsburgers zonder aanzien des persoon' hulp en ondersteuning geven. Het lijkt alsof iedereen hier een beroep op kan doen, maar er zijn uitzonderingen: gevangenen, asocialen en halverwege de oorlog ook Joodse Nederlanders zijn uitgesloten. De Nederlandse bevolking bekijkt de Winterhulp met wantrouwen. Kan hulpverlening door de bezetter wel iets goed opleveren? De Winterhulp heeft een Duitse oorsprong en de leiding is in handen van de pro Duitse zakenman Carel Piek. Ook treden prominente NSB-ers toe tot het landelijk comité.

Veel mensen wijzen dit gebaar van sociale bewogenheid van de bezetter dan ook af. Collectes worden massaal genegeerd en het resultaat is teleurstellend. In 1940 is Friesland de provincie met de laagste collecte opbrengst. Loterijen van de Winterhulp hebben meer succes, Tijdens een van deze loterijen worden kunstwerken van Friese schilders verloot. De Winterhulp Nederland blijft tot het einde van de oorlog actief, maar krijgt nooit de gewenste brede steun van de bevolking.

Affiche bij de collecte van 28 februari en 1 maart 1941 met als thema 'Schepen'.

